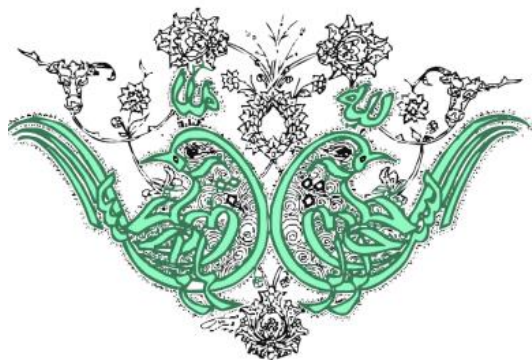

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ (توبه ۱۸)

چارچوب کلی قرارگاه‌های عملیاتی همدلی و ایثار برای #رزمایش_مواسات

مقدمه

در الگوی تمدن نوین اسلامی، دال مرکزی تمدن ساز مساجد هستند و بحران کرونا نشان داد که اگر از ظرفیت مساجد به‌خوبی استفاده شود می‌توان به سمت تمدن نوین اسلامی با سرعت بیشتری حرکت کرد.

مساجد مردمی‌ترین نهادهای اجتماعی جوامع اسلامی هستند که ظرفیت‌های بی‌بدیلی دارند؛ در دسترس بودن برای همگان، فعالیت شبانه‌روزی، محلی بودن، کم‌هزینه (بلکه رایگان بودن)، داوطلبانه بودن و از همه مهم‌تر ابتناء بر تکلیف و وظیفه شرعی، ویژگی‌های ممتاز مساجد است که آن‌ها را حتی از سازمان‌های مردم‌نهاد نیز ممتاز نموده و فصل جدید و متفاوتی از مشارکت مردمی را رقم‌زده است.

مساجد نه تنها در پیروزی انقلاب اسلامی نقش داشتند که در بسیج نیروهای مردمی برای اعزام به جبهه‌های حق علیه باطل نقشی بی‌بدیل داشتند و در پشتیبانی از جنگ نیز فعالانه نقش ایفا کردند. در سال‌های بعد نیز مساجد در سازمان‌دهی فعالیت‌های فرهنگی محله محور و همچنین امور تربیتی و جهادی نیز نقشی بی‌بدیل داشته و دارند.

بحران اخیر کرونا بار دیگر توجه‌ها را به مساجد معطوف کرد و اگر نبود تصمیم نادقیق و ابهام‌آلود تعطیلی مطلق مساجد، به نظر می‌رسد که باز هم نهاد مسجد، تراز جدیدی از خدمت‌رسانی را رقم

می‌زد که البته هم‌اکنون نیز همین‌گونه است که امیدواریم با فهم بهتر مسئولین امر، این مهم با جدیت بیشتری در برنامه‌ریزی‌های شهری و روستایی مدنظر قرار گیرد.

در لیبیک به فراخوان مقام عظمای ولایت برای #رزمایش_مواسات باز هم این مساجد هستند که همچون ایام گذشته می‌توانند بخش عمده‌ای از این فراخوان را محقق سازند. بدین منظور طرح زیر که ماحصل نظر دوستان دغدغه‌مند در حوزه مسجد است ارائه می‌شود تا ان‌شاءالله متولیان محترم مسجد همچون گذشته با توکل به خدا و اتکا به مؤمنان مجاهد و مصلح بتوانند زمینه‌ساز گامی رو به رشد در احیا و عمران مسجد باشند.

بدین منظور متن پیش رو به اختصار در سه سرفصل ارایه می‌شود. فصل اول به چالش‌های محتمل این حرکت مبارک در رزمایش مواسات می‌پردازد. در بخش دوم به اصول و ارزشهای حاکم بر این کار توجه می‌شود و نهایتاً ساختار و وظایف کلی این جریان در سطح شهر و روستا عرضه می‌شود.

ارزش‌ها و اصول حاکم بر رزمایش مواسات

- ✓ مردمی بودن و جذب حداکثری و توجه به فرصت جدید برای یارگیری خصوصاً از نوجوانان و جوانان دلسوز و مسئولیت‌پذیر محله‌ها
- ✓ تقدم رتبی اجرای رزمایش_مواسات بین ارحام و خانواده‌ها و همسایه‌ها به‌جای الگوی دولتی و حکومتی
- ✓ ساختاردهی و سازماندهی رزمایش مواسات در هر استان و شهر و روستا و محله بر اساس الگوی جریان ولایت از امام امت تا امام‌جمعه و امام‌جماعت
- ✓ توجه به جایگاه مصلی قرارگاه مرکزی شهر، مساجد محوری مناطق به عنوان قرارگاه تاکتیکی و مسجد محل به عنوان سنگر
- ✓ تشکیل اتاق وضعیت در مصلی شهر و هماهنگی بین مناطق و محلات
- ✓ مستندسازی و تجربه‌نگاری با هدف حفظ آمادگی بیشتر در آزمون‌ها و ابتلائات بعدی
- ✓ مواسات متناسب با نیازهای واقعی خصوصاً متناسب با سبک زندگی
- ✓ رعایت عزت و حفظ آن خصوصاً در خصوص کسانی که قبلاً شاغل بودند
- ✓ به روز رسانی مستمر اطلاعات محلی
- ✓ تقدم قرض بر صدقه
- ✓ توجه توأمان به معیشت، سلامت و معنویت
- ✓ این حرکت یک رزمایش است و رزمایش مقدمه مبارزه است.

قرارگاه عملیاتی رزمایش مواسات

۱. ساختار قرارگاه

- ۱,۱. مصلا یا حرم شهر: مدیریت تولید محتوا و برنامه و هماهنگی بین مناطق و محلات
- ۱,۲. مساجد جامع یا محوری مناطق: مدیریت آمایش مساجد و محله‌ها
- ۱,۳. مساجد محله یا روستا: مدیریت اجرا و عملیات
۲. وظایف مدیریت مصلا یا حرم شهر
 - ۲,۱. شناسایی مساجد جامع و محور و فعال‌سازی آنها
 - ۲,۲. تعیین مواد معین برای بسته‌های حمایتی بر اساس توصیه‌های کارشناسان تغذیه اسلامی
 - ۲,۳. طراحی و تنظیم بروشورهای آموزشی مواد غذایی و تقویتی
 - ۲,۴. تولید محتوا و برنامه پیشنهادی برای چگونگی حل مشکلات جدید که از طرف مدیریت آمایش و اجرا می‌آید
 - ۲,۵. ایجاد ارتباط با سازمان‌های رسمی (مانند بهزیستی و کمیته امداد و ...) برای جلوگیری از موازی کاری و جلوگیری از توزیع اقلام متعدد و تذبذب گونه
 - ۲,۶. ارتباط با صداوسیما استان و مراکز خبری برای پوشش خبری، آگاه‌سازی، ترغیب و آموزش
۳. وظایف مدیریت مساجد جامع و محور
 - ۳,۱. شناسایی مساجد فعال در محله‌های شهر و تقسیم منطقه و محیط جغرافیایی
 - ۳,۲. شناسایی مساجدی که بیشتر از ظرفیت خود قدرت خدمت‌رسانی دارند و ارتباط آنها با مساجد نیازمند به دریافت کمک (طرح معین مساجد)
۴. وظایف مدیریت مساجد محله یا روستا
 - ۴,۱. رصد و شناسایی اهالی محله یا روستا
 - ۴,۱,۱. رصد چالش‌ها
 - ۴,۱,۱,۱. فقرا و نیازمندان محله توسط معتمدین و اهالی مسجد (با محوریت کرونایی، یتیم، مریض)
 - ۴,۱,۱,۲. کارگران نیازمند به خاطر رکود از طریق کارفرماها یا معتمدین
 - ۴,۱,۱,۳. صاحبان شغل‌های تعطیل‌شده که به خاطر تعطیلی با مشکل معیشتی یا بدهی مواجه شده‌اند

۴,۱,۱,۴. خانواده بیماران کرونایی غیرنیازمند مالی که نیاز به کمک و رسیدگی

دارند (با هزینه خود بیمار)

۴,۱,۲. شناسایی خیرین محله یا روستا

۴,۱,۳. شناسایی مؤسسات خیریه محله‌ها یا هیئت‌های محله و جلب همکاری ایشان به

صورت یکپارچه

۴,۱,۴. شناسایی قشر متوسط و مردمی که می‌خواهند در این طرح شرکت کنند.

۴,۲. ایجاد شبکه ارتباط اهالی محل

۴,۲,۱. شبکه سازی خانواده های محل

۴,۲,۲. شبکه سازی کسبه و فعالان محل

۴,۲,۳. شبکه سازی خیرین محل

۴,۲,۴. ایجاد شبکه نوجوانان و جوانان محل

۴,۳. کمک رسانی متنوع به نیازمندان محله با رعایت اصل نیاز و رعایت عزت

۴,۳,۱. تعریف انواع نیازها و کمک ها

۴,۳,۱,۱. غذایی

۴,۳,۱,۲. پوشاک ضروری

۴,۳,۱,۳. کمک اجاره

۴,۳,۱,۴. بدهی عقب افتاده به خاطر شرایط کرونایی

۴,۳,۱,۵. کسادى شغل و کسب و کار

۴,۳,۲. رصد نیازها و عرضه ها به صورت هفتگی

۴,۳,۲,۱. طراحی نظام رصد مردمی با استفاده از شبکه های محلی

۴,۳,۲,۲. طراحی نظام اطلاع رسانی محله محور

۴,۳,۲,۳. طراحی نظام جمع آوری و توزیع خیرات و مبرات اهالی محل

۴,۳,۲,۴. طراحی نظام آمار و اطلاعات

۴,۳,۲,۵. ارتباط گیری با قرارگاه منطقه ای و شهری مساجد و بروز رسانی

اطلاعات و تجارت

چالش‌های محتمل رزمایش_مواسات

- نبود بانک اطلاعاتی یکپارچه و منسجم از افراد و خانواده‌های نیازمند و سطح نیازمندی و همپوشانی خدمت‌رسانی
- تعریف نادقیق حدود جغرافیای محله‌ها و از بین رفتن محله در الگوی جدید شهری و نسبت آن با مساجد
- حضور عجولانه و پرحجم دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و حکومتی با همان الگوهای متمرکز و تذبذری
- همپوشانی خدمت‌رسانی و موازی کاری بین نهادهای فعال و خدمت‌رسان
- تقلیل شیوه برآورده کردن نیازها به صدقه و احسان مادی (خصوصاً) خوراک و پوشاک و غفلت از سطح‌بندی نیازها و نیازمندان و سایر الگوهای خدمت‌رسانی (قرض‌الحسنه، بخشش دیون، تأخیر دیون، ...)
- ضعف برخی از ائمه جماعت برای عملیات و تقلیل نقش خود به پیش‌نماز
- تداخل وظایف و یا تعارض رفتاری بین تشکلهای فعال در مسجد (هیئت‌امنا، بسیج، کانون و ...)
- تعمیم تعطیلی مساجد از برگزاری نماز جماعت به قفل شدن درب مساجد